

Židovský hřbitov v Mostě

První zmínky o židovské komunitě na Mostecku pocházejí již ze 14. století.

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost	Průřezové téma	MuV – Podpora multikulturality
Předmět	Občanská výchova	Učivo	Člověk a společnost
Přesahy do předmětů	dějepis, zeměpis, český jazyk	Metody a strategie	⇒ diskuze k modelovým situacím z filmu
Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ žák respektuje právo každého vyjádřit vlastní názor, váží si vnitřních hodnot lidí ⇒ snaží se vcítit do situací ostatních lidí ⇒ odmítá útlak a hrubé zacházení ⇒ uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí 	Kompetence	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ komunikativní ⇒ občanské
Poznámky	<p>www.4zsirkov.cz/mujregion.cz Zde naleznete veškeré materiály související s tímto tématem a další podklady najdete také na CD. Další vhodné zdroje informací http://picasaweb.google.com/emilhamouz/Terezin</p>	Časový rámec	3 hodiny
Hodnocení	⇒ hodnocení písemných odpovědí na otázky k probranému tématu	Přílohy	k tomuto tématu nejsou žádné přílohy

Forma realizace

integrace do výuky

Metodická doporučení:

1. S žáky navštívíme Židovský hřbitov v Mostě (lze též použít fotografie) a zmíníme informaci, že dnes se již na hřbitově nepohřbívá (tuto informaci nevysvětlujeme).
2. Pustíme žákům film (ukázky z filmu) *Mezi řádky* (režie: Richard LaGravenese). Pro pedagoga je pochopitelně dobré vidět film celý, výběr pasáže může být libovolný. Doporučuji kapitolu 4 přibližně 1 minutu po začátku. V celkové stopáži je to 20. minuta (nutné nastavit podle používaného přehrávače). Jedná se o scénu, ve které vyučující rozsadí studenty ve třídě a "naruší" tím rasově ("gangově") zavedený zasedací pořádek.
3. Následuje diskuze, kterou můžeme zahájit otázkou:
„Proč je rozsadila, co tím sledovala?“
 Odpověď na otázku vyplývá z věty: ... "naruší" tím rasově ...

Smyslem bylo narušení zavedených komunitních vztahů. Jednotlivé skupinky ve třídě byly obrazem uskupení existujících v daném problematickém prostředí přistěhovalců. Aby mohla začít pracovat se studenty a vycházet z univerzálně platných pravidel, musela tyto vztahy narušit. V odpovědích se mohou objevovat slova "pravda, spravedlnost, právo, odpovědnost, občanská odvaha, ...". Jsou to pojmy, které nemusí zaznít v této podobě.

4. Je vhodné vybrat i další ukázky z tohoto filmu, jsou dobře oddělené a vybízejí k diskuzi. Snažíme se, aby hlavní iniciativa vyšla od žáků. Možné okruhy otázek do diskuze:
 - a) *Jaké národnosti či původu byli žáci třídy?* (důraz klademe na korektní pojmenování) Z diskuze s velkou pravděpodobností vyplyne, že český žák argumentuje zejména "barvou pleti" amerických studentů. Teprve při podrobném sledování si žáci uvědomí, že ve třídě je zastoupeno více národností, než se domnívali.
 - b) V naší zemi je zastoupení jiných národností stále ještě malé, což napomáhá pochopení, že odlišovat lidi podle rasy je nepřirozené. Nabízí se otázka:
Proč nám připadají spory skupin studentů v úvodu filmu nepochopitelné?
 - c) Poslední okruh otázek "by měl" žáky dovést k přesvědčení, že univerzálně platná pravidla chování lidí ve společnosti jsou jedinou možnou cestou. Záměrně jsem použil uvozovky. Diskuze nesmí být přísně vedena učitelem, argumentovat by měli především žáci. Učitel zasahuje především při nevhodných projevech žáků. Prostor k vyjádření by měli mít všichni, své názory by však měli podložit konkrétními argumenty.

Zde se nabízí argumenty podporující toto tvrzení:

- Ve filmu jsou důkazy o tom, že xenofobní prvky v našem chování brání přirozené seberealizaci.
- 2. světová válka a holocaust ilustruje důsledky xenofobního chování.
- Nedodržování univerzálně platných pravidel chování nakonec vede k jejich stejně "tvrdému" znovunastolení.

Je pravděpodobné, že někteří žáci budou zastávat i opačný názor. Pak se nabízí otázka:
V čem cítíš, že tě univerzální platná pravidla chování ve společnosti omezují?

5. Po ukončení diskuze se vrátíme k látce o židovském hřbitově v Mostě a navážeme na informaci, že po 2. světové válce již funkce hřbitova nebyla obnovena. Důvodem je, že se židovská komunita nevrátila, většina židů zahynula v koncentračních táborech.

6. V další vyučovací hodině zpracují žáci odpovědi na následující otázky:
Byla funkce hřbitova po 2. světové válce obnovena? Proč?

S jakými národnostmi se nejčastěji setkáváme v české škole?

K čemu až může vést xenofobní chování lidí? Uveď konkrétní příklad z historie.